

كەمپەينى ئازادىيى بۇ د.كەمال، شىرۆقەي ھەلۆيىستەكان و ئاكامەكان

چاوپىكەوتن لەگەل بەرپۆزان: د.بورهان ياسين، پۆلا سەئىد، عەبدوللا مەحمود، بەختيار كەرىم و خەتاب

سابير دا .

پاش ئەوھى د.كەمالى سەئىد قادر چەند وتارىكى توندى ئاراستەي دەسەلاتدارانى پارتى و كەسى يەكەمى ئەو حىزبە كىردەو، بۆيە دواي گەرانەوھى لە 26-10-2005دا لەلایەن دەسەلاتدارانى ئەو پارتەوھە گىرا.گىرانى د.كەمال گىرەو كىشەو ھەرايەكى زۆرى لىكەوتەوھە د.كەمال بەم كارەي سەرئىشەيەكى باشى بۆخۆي و بۇ پارتىش دوستكرد.بەلام ئەوھى حاشا ھەلنەگرە د.كەمال گۆمىكى شلەقاند كە بەرد خستەناوئى ئاستەم بوو، ماوھى زىندانىكردنى دكەمال كە نزيكەي شەش مانگى خاياند گەلىك كەس لەم كىشەيەيدا قسەي خۆيان كىرد.ھەندىك بۇ مەرام و دامركاندەنەوھى رقى تايبەتى خۆيان بەرامبەر بە پارتى و زۆرىكى تىرىش وەك خەمخۆرىك بۇ بەرقەرار كىردنى ئازادى سياسى بەم كىشەيەوھە پەيوەست بوون و ھاتنە دەنگ.لەم نۆوھەندا كەمپەينىك بۇ ئەم كىشەيە ھاتە ئاراوھە، بە ناوئى كەمپەينى ئازادىيى بۇ د.كەمالى سەئىد قادر لە چەند كەسپك وەك كۆمىتەي سەرپەرشتىكار كەوتنە دىفاع لەم كىشەيە لە ئىستانداو پاش ئازدكردنى د.كەمال، بەباشمان زانى بەشپك لە كۆمىتەي سەرپەرشتىكارى ئەو كەمپەينە بە وروژاندنى چەند پرسىارىك بەئىتینە قسە، تا لەزارى خۆيانەوھە گۆيىستى شىرۆقەي ئاسۆو ئامانچ وھەلۆيىست و بەرەنجامەكان و پەندو وانەكانى كەمپەين بىن.

مەجىد دلىيا- ئەلمانيا - 14-04-2004

1- ھەر جۆرە كەمپەينىك ئاسۆوئامانجى خۆي ھەيە، ئۆوھەك سەرپەرشتىكارى كەمپەين مەبەستتان بوو چ جۆرە پەيامىك بەدەنە دەسەلاتى كوردىي؟

د.بورهان ياسين

پىشەكى سەرھەلدىانى كەمپەينى ئازادىيى بۇ د. كەمال سەئىد قادر، لە ژىر دروشمى ئازادىيى بىن مەرج و شەرتى د. كەمال، خۆي لە خۆيدا پەيامىكى زۆر گرینگ بوو. بۇ يەكەم جار بوو لە مېژووى بزافى سياسى كوردستاندا كەمپەينىكى بەم قەوارەيە و بەو ماھىيەت و مانايە دەولەمەندانەي كە لە خۆي گرتىبوو سەرھەلدىانى. يەككىك لەو شتە گرینگانەي كە تايبەتمەندى ھەرە گرینگ و بەرچاوى كەمپەين بوو ئەوھە بوو كە كەمپەين لە كۆمەلئى ناوھەندى راگەياندى و كۆمىتەي و لاتان و كۆمىتەي سەرپەرشتىكار و كەسايەتى رەوھەنبىرى و سياسى جودا جودا پىكھاتبوو. لە گەل ئەوھەشى كە ھەندئى گرفتىش لە تاكتىك و شىوھى كاركردندا سەريان ھەلدىا، بەلام خۆشبەختانە توانرا بە گشتى ھاوسەنگى و ھاوئاھەنگى لە نۆوان ئەو ھەموو ناوھەند و كۆمىتانەدا بيارىزىرئى. پاراستنى كەمپەين بەو شىوھەي كە ھەبوو يەككىك بوو لەو پەيامە ھەرە گرینگانەي كە لە كەمپەين كەوتەوھە .

بە ھەر حال مەبەست لە كەمپەين دانى كۆمەلئى پەيام بوو:

1) كىشەي ئازادىيى روو لە ناوھەخۆ، مەسەلەيەكى گرینگە: لەو رووھە وا ديارە بۇ ھەموومان ئاشكرايە كە سالانىكى زۆرە بزافى سياسى كوردستان روو لە دەرەوھە (لە دوژمنان و داگىرکەرەن) دروشمى ئازادىيى بەرزكردۆتەوھە. لە بەرامبەر ئەوھەشدا پرسى ئازادىيى روو لە ناوھەوھە كرابوو بە پرسى دواپۆژ بە بيانووى ئەوھى كە كورد خاوەن دەسەلاتى خۆي نىھ و لەبەر ئەوھەش ناتوانئى جارئى باسى ئازادىيى روو لە ناوھەوھە بكات. رووداوى د. كەمال سەئىد قادر وھ ئەو كەمپەينەي لىي كەوتەوھە و ئەو باس و خواسانەشى كە لە بەردەوامى ئەو كىشەيە كران گرنگى ئەوھەيان بە شىوھەيەكى جىدى ھىتايەيە ناوھەندى باس و دەمەتەقئى كە بەلئى پرسى ئازادى روو لە ناوھەوھە چىتر پرسى دواپۆژ نىھ و بەلكو بگرە پرسىكى زۆر ھەنووكەييشە. ئەو بەھانەيەي كە كورد بە دوژمن دەورى گىراوھە بارى ناسكە، چىتر نەيتوانى بىتتە رىگر لەبەردەم خەبات بۇ ئازادى تاكەكەس روو لە خۆدى دەسەلاتى كوردى.

2) ياساكانى بەعس: ھەر زوو دواي ھوكمدانى د. كەمال بە 30 سال زىندانى، ئەوھەمان جەخت كىردەوھە كە ئەو ياسايانەي كە د. كەماليان پىن ھوكمكراوھە پاشماوھى سىستەمى بەعسن وھ كاتى خۆي ئەو جۆرە ياسايانە بۇ ترس و تۆقاندن و بەرجەستەكردنى دەولەتى پۆلىس بەرھەمھىترابوون. جىبەجىكردنى ياساكانى بەعس، بە ھەندئى زىادەشەوھە، لە رووى پراكتىكەيەوھە دەربىرى تراژىديايەكى نەتەوھەيى بوو بۇ گەلى باشوورى كوردستان: دواي 15 سال لە دەسەلاتى خۆيى و دواي 3 سالىش لە كەوتنى رژىمى بەعس ھىشتا دەسەلاتى كوردى ياساكانى ئەو رژىمە جىبەجى دەكات. . . من لەو

باوهرده دام که دهسه لاتی پارتي بهم په يامه يه کجار شله ژا وه سه رۆکوه زيراني دهسه لات (ننچيرفان بارزاني) خويشي په نجهي له سه ر ئم راستيه دانا و نيگه راني خوي به رامبه ر ئم راستيه پيشاندا . . .

3) چه واشه کردن و دهسه لاتی داخواو: دهسه لاتی پارتي له مهر کيشه ي د. که مال زياتر چه واشه کردن و مه نتقي داخراني هه لبارد. له مامه له کردني دهسه لات روو له ناوه وي کومه لگه ي کورده واري وه روو له دهره وه (واته روو له کومه لگه ي نيونه ته وه يي) تا بوي کرا راستيه کاني کيشه که ي شيواند و سياسه تي شاردينه وي هه لبارد تا سياسه تي کرانه وه و راستگويي. وه روو له کومه لگه ي نيونه ته وه يي گوتاري دهسه لات دهر باره ي هه موو ئو و رخنه و گوشارانه ي له م کومه لگه ي وه (فه رمي و نافه رمي) کران به رامبه ر به دهسه لاتی کوردي (پارتي) ئه وه بوو که به لئ هيج هيزيکي دهره وه هه ر چه ند گهره ش بيت ناتوانيت دهست له کارووباري ناوه خۆ و پرۆسه ي داده وه ري هه ري مي کوردستان وه ردا ت. . . له راستيدا په يامي ئيمه له م باره ي وه بۆ دهسه لات ئه وه بوو که مامه له کردن به عه قليه ت و مه نتقي چه واشه و داخواو و خۆ به زلزانين له به رامبه ر کومه لگه ي نيونه ته وه يي، ريک ئم دهسه لات ه کورديه ده خاته خانه ي رژيمه داخروه دؤراوه کانه وه . . . په يامي کيش ئه وه بوو که به رده و امبووني ئم دهسه لات ه چه واشه کاري و شاردينه وي راستيه کان له کومه لگه ي نيونه ته وه يي ده بيته هوي ئه وه ي که ئم دهسه لات ه کورديه متمان ه و ريزي خوي له ناو کومه لگه ي نيونه ته وه ييدا له دهست بدا ت، وه ئه گه ر ئه وه ش روويدا ئه و نه ک هه ر خودي دهسه لات به لکو ته واري کورد له باشووري کوردستان دوچار ي زه ره ريکي سياس ي و ديپلوماس ي گهره ده بيته وه . . . به بۆجووني خۆم، ئه گه ر چي دره نگيش که وت، به لام وا ده زانم دهسه لاتی پارتي له چرکه ساته کاني هه ره دوايي مملاتني له سه ر کيشه ي د. که مال له م راستيه گه يشت . . .

2- پيم و ايئ ئه و که مپه ينه ي بۆ د. که مال به ريزخرا، وه ک ئه زمونينک به رامبه ر دهسه لاتی کوردي، که مپه ينيکي که م ويئنه بوو به تاييه ت که مپه ين فۆرميکي فراوان و نه فه سيکي دريژي له خوگرت. ده کرئ پيرسين ئيوه وه ک کوميه ته چۆن بيروکه ي که مپه ينتان لا گه لاله بوو، ئايا ئه و سه دان واژۆکۆردينه وه يه و به تاييه ت نووسه راني کوردستان چۆن ده ستان پييان گه يشت؟. ئايا هيج حيزيکي سياس يي له هه ولى قورغکردني ئم که مپه ينه دا نه بوو؟

خه تاب سا بيز:

له راستييدا بيروکه ي که مپه ين له دلي زۆريه ي نازاديينخوازاندا به شيوازي جؤراوجؤر و خوړسک دروستبوو، ژووري کوردستان يوناييتيد له پالتوک گه رموگورپيه يکي زوري به پتوه ندييه کان دا ، له سه ره تادا زه حمه تيکي ژورمان ويست بۆ له يه کگه يشتن، به راستي زه حمه ته له چه ندين ولاته وه تۆ ده موچاوي يه کيکت له ژيانتا نه دييتي و بۆ کارتيکي له م چه شنه ش کاري له گه لدا بکه ي. هه بوو بۆ خو سه پاندين به سه ر که مپه ينه که دا هاتبوو تا به خولياو حه زي ئه و هه لبسوړئ ، هه بوو به شيويه يه يکي زور پاتريارکي بي ري ده کرده وه هه مووماني به به رده ست و موريد ي خوي دانه نا . هه مان بوو زوو حه وسه له ي چوو وازي هينا و له که نالي جياي خويه وه دريژه ي به چالاکيه کاني دا. به لام بۆ من زور جيگه ي خوشحالييه باشترين و نازاديينخوازترين مرؤقه کاني ناسيبيتم له ژياندا له م ماوه يه دا بوو.

سه باره ت به کۆردينه وه ي واژۆکان، بيروکه ي زيتر بيروکه ي د. بورهان ومن بوو، به هه ندي چوارچيوه ي گشتي و سه ره ئله سه ره کيه کاني که مپه يني نازادي، داوام له د. بورهان کرد، چه ند سه رديپري بنووسئ، د. بورهان چه ند ديژيکي به لاتيني نووسي و بۆ مني ره وانه کرد، منيش ناوه پوکي کلپشه که م نووسي و ئه و بۆجووانه ي د. بورهانم تيدا جيکه وت کرد. له سه ره تادا زور باوه رمان ناکرد، که نووسه راني کوردستان به وه لام بين ، له ريگه ي به ريزان فوئادي مه جيد ميسري و شيرزاد حه سه نه وه پاش چه ندين ته له فون کردن و ئاخاوتن له گه لياندا کلپشه که مان گه يانده ده ستی نووسه راني ناوه وه، زۆريه ي هه ره زوريان زور به گه رمي و خوشحالييه وه قه بووليان کرد، جگه له د. فه رهاد پيربال نه بي که هه ر وه لامي نه داينه وه ته نانه ت له فيسيي به که مپه ين و د. که ماليش کردبوو، هه موويان وه لاميان پۆزه تيڤ بوو.

شيرزاد حه سه ن پيشتر ناوي کۆمه لئ رو شنبير و نووسه ري ناردبوو، من ئه و ساته ي که ئيمه لي به ختيار عه ليم بي گه يشت و ناوي چه ندين نووسه ري تري بۆمان نار د ، ئه و مرؤقه م لا ئه وه نده ي تر خوشه ويست تر بوو، که چه ند په رو شي نازادي و مافي مرؤقه و چه نديش به گيان هه ردو ده سه لات خه و، له ناست راستي و نازادييندا سازش له سه ر هيج شتيک ناکات، به لئ زور خاكيانه ئيمه يليکي نووسيوو ده ستخوشي له که مپه ين کردبوو، داواي چالاکي زيتري له که مپه ين کردبوو. خوي و شيرزاد حه سه ن چه ختيان له وه کرده وه که ئه وانيش له کوردستانه وه کار له سه ر نازادي د. که مال ده که ن.

یەکن لە دەردە کوشندەکانی ئیمە ی خویندەواری کورد ئەوێه زۆر حەزمان لەناوی خۆمانە، ئیمە هیچ نین و خۆمان بەهەموو شت دەزانین. لەیەک کاتدا لەهەموو رشتهکاندا خاوەن بەهرەین و لەراستییدا هیچ لەهیچیان نازانین. پرۆژە ی ئەو واژۆ کۆکردنەویە ئەگەر لەلایەن نووسەرانی ناو کوردستانەو رەتیکرایەتەو، بیگومان منیش ئەو کلێشەییەو ئەو بیروکەییەم دەخستە تەنەکی خۆلەو، دواتر کەسی تر ئەو کارە ی دەکرد، بەشێوازی تر دەیکرد ئەو شتیکی تر دەبوو. مەبەستیشم لەم خالە خۆپفدانی ئیمە ی بەناو نووسەر و رۆشنبیر و خویندەوارە. باوەرپیکە کەسی وا هەبوو وەک مندال و پکی دەگرت و دەیگوت ، زەوی و ئاسمان لیک بەدات، ناوی من ، دەبیت لەپیش بەختیار عەلی و شیرزاد حەسەن و تەرەماش و تەرەسازەو بیت ، بیانوی ئەو بوو کاتی ئەو لەسەر د.کەمال هەلداوەت، نووسەرانی کوردستان خۆیان بیئاگا کردبوو، دەیانگوت ئەگەر ناومان یەکەم نەبیت ئەو کەسایەتی خۆمان ناشکێنن! و ناوی خۆمان بەینە دوا ی 13 بەناو عەفریتەکی کوردستانەو! چەندین کەسی تریش گلەبیان لە ریزبەندی ناوەکان دەکرد. لەکاتییدا سەرچەم پرۆژە کە بۆ بزاوندی نووسەرانی کوردستان بوو (ئاخر دەبوایە ئەوان لە لیستی یەکەمدا بن) و بەهۆی رەزامەندی ئەوانەو، ئیمەش پشیمان ئەستورر تر بوو.

لەراستییدا ناوەکان بەپێی ئەو لیستی لەناوەوی کوردستان بە من گەیشت دامانبەزاندوون، دواتریش کێ زوو وەلامی نامەکی د.بورهان و منی دابیتەو، بە ریز خستومانەتە دوا ی یەکتیریەو. ئیمە فیرین یەکتیری دەشکێنن، نیوی بەناو رۆشنبیری کورد رقیان لە بەختیار عەلییە ، تەنها لەبەرئەوی شاکاری بیوتنە دەنووسیت، لەبەر ئەوی یەکیکە لەبەرەمەندترین نووسەرانی کورد و پانویۆترین کەسە لەبواری فیکر و ئەدەبدا لە ناو کورددا . شتیکی تر کە من جگە لەفشەکاری ناویکی تری لئ ناویم، هەبوو دەینوسی بە دوو سێ ئیمەیل جەختی دەکردهو، تا لەپیش ناوەکەییەو بنووسین کاندیدی دۆکترا، ئەندازیاری پیشەسازی ، تەکنیکار، پرۆگرامەر... تاد. لەکاتییدا ئەم پیشگرو پاشگرانە هیچ لەشانوشەوکی تری رۆشنبیر کەموزیاد ناکات.

ئیمە ئەگەر ناوەرێکمان نەبوو بە تایتل و پیشگرو پاشگری بەهیچ نابین. دلێ زۆرکەسمان لێرەنجا لەسەر ئەم شتانە . یەک شتی زۆر گرنگ هەیه، زۆر کەس بەهەلە تیگەیشتن ، بۆچی ناوی د.بورهان و من لەژێر کلێشەکەدا هەبوو، لەراستییدا، میکانیزی ئەو واژۆکۆکردنەویەو خودی ئەو بیروکەییە ، لەنیوان د.بورهان و مندا بوو، پێوەندی بە کەمپەینەو وەک ریکراویک نەبوو، بەلام خۆبەخۆ بەشیک بوو لەکەمپەینەکە. لەباری مۆرالییشەو ئیمە بەرپرسبووین لەهەر شتیکی، لەئاست ئەو سەدان کەسەدا. لەم ئاقارەشدا زۆر تۆمەتی نارواو دور لەهەر مەودایەکی مرۆیی بە د.بورهان و منەو لکێنرا.

خالیکی تری دوو فاقیی و بئ متمانەیی چەند روویی بەناو رۆشنبیری کورد، لەناو ئەو شتە ی کە خۆیان پێی دەلێن ئەتمۆسفیری رۆشنبیری و مەعریفیی بەئاشکرا لەو واژۆکۆکردنەدا دەرکەوت، پێرێ واژۆی ئەو کلێشە رەق و توندە ی دژی دەسەلات دەکات و داوا ی ئازادی دەستبەجیی د.کەمال دەکات و شەقیکی گەرە لە پاشووی یاساو دادو سیستەمی بەعس و دەسەلاتی کوردیی هەلداو، کەچی دوینی لە رادیۆیەکەو ، لەرۆژنامەییەکەو، لەسایتیەکەو 180 پلە هەلداوەرپاوەو پاساوی بۆ شەرەف و کەرەمەتی کوردیی! دەهێنایەو کە د.کەمال بەژێر پێوەی کردووە. ئەمە لەهەرزهکاری و ناچگیری رۆشنبیری کوردەو نییە بەتەنها، بەلکوو هەر باوەرپیان وایە بەنرخێ رۆژ پەيام دەدەن و لەکویش دەسەلات ئاوپیان لێداتەو، تف و نەعلەت لەرابردووی خۆیان و لە قسەکانی دوینی خۆیان دەکەن.

زۆرکەس لەدور و نزیکەو پێوەندی بە رۆشنبیری و ئازادییەو نەبوو، بەلام لەبەر ئەوی کۆمەلی نووسەری ناودار واژۆیان کردووە، ملی خۆی دەشکان و تەکانی دەدا تا ناوی بلۆیکریتەو، باوەرپیکە نووسەر هەبوو "بەدۆکیومینتیش هەیه"، لەدەزگای پاراستن خراپتر هێرشێ زۆر بازایی و ئاست نزمی دەکرده سەر د.کەمال، دەیگوت ئەم پیاو ئەو نییە لەسەری بەدەنگ بیت بۆیە کەسی لەسەری بەدەنگ نەهاتووە ، کەچی هەر کە لیستی یەکەم لەناوەکان دابەزی، یەکسەر ئیمەیلێ کردو دەستخۆشی کردو بەساقە ی ئێو دەبوو کە ناوی بلۆیکەینەو، ئیمەش بۆ ئەوی دلێ نەیشیت ، ناوەکەیمان وەک خۆی دادەنا.

دیارە زۆر ناومان هەر دانەنا، ئەگەر هەموو ناویکیشمان هەر دابگرتایە ناوەکان دەگەیشتن چەندین هەزار بەلام زۆر بۆر دەردەچوو. شتیکی تر کە زۆر سەرچی راکیشام ئەو بوغزو قین و شەرانیگژییە ناو رۆشنبیران و نووسەرانی کورد بوو ، بۆیان دەنووسیتین "ئەرئ فشەکەربینە ئێو دەلین ناھیلین کۆنەبەعسی خۆی بخزینیتە ناو ئەو لیستانەو، ئە ی ئەو نییە فلان کەسی کۆنە بەعسی و کۆنە جەیشی شەعبی و کۆنە چیی و چیی تێدایە " . لەلایەکەو دەیانویست بەئەندیشە ی خۆیان لەناوەرێکی پرۆژە کە کەمبەنەو لەلایەکی تریشەو دەیانویست گومانمان لا دروست بکەن، زۆرەشیان براردەرو دۆستی یەکتیری بوون و لەپشتیشەو پاشقولیان

له يهك ددها . هه رچه نده هه ندی ناو گومانمان لییان هه بوو ، ناوه كانیانمان دانه گرتن ، هه ندی ناویش دواى ته واوبوونى لیسته كان هاتن ، داواى لیبورديان لیده كه یه كه درهنگ نارديان و كه مته رخمى خوځيان بوو .

دیاریده یه كى تر كه زور پښى قهلس بووم نه وه بوو له شارى هه ولیردا نوو زه یهك هه لنه ستا له سه ر نه م دوزه ، له كاتيكدا زوربه ی نه وانه ی خه لكى شارى هه ولیر و ده وروبه رى بوون و ئیستا له تاراوگن ، زور گه رموگور بوون و زور به په روه شه وه كاربان ده كرد ، نه و براده ره هه ولیریانه ی كه له نزيكه وه له گه لمان بوون له كه مپه ين و ده وروبه رى كه مپه ين ، له دبورهان یاسینه وه بگره كه سه رپه شتيكار و راویژكارى كه مپه ينه كه بوو ، تا دبشتیوان عه بدولا به رپرسى كۆمپته ی ئوسترالیا ی نه م كه مپه ينه و ، فه یسه ل عه زیز و نه هرو شیره وه ده یان كه سى تر كه له ره چه له كدا هه ولیری بوون زور له توانای ئاسایى خوځيان كاربان ده كرد ، كه چى كه سى كى وهك شيرزاد حه سن چوار جار به تايبه ت له شارى سلیمانیه وه چوو بو هه ولیر بو كۆكرده وه ی واژیهك ، له و شاره دا كه سى ك نه بوو واژیه كى بو بكات بو نازادى د. كه مال ، كه چپى له و شاره شدا نووسه رو روشنبیری واى تیدایه " شه رى ده سه لاتی به س بو نه وه ده كرد كه ناوړى لیبدرته وه " و خوځى به نازادییخوازترین كه س ده خوینده وه به لام له سه ر نه م دوزه كلومی له هه موو ده رچه یه كى خوځى دابوو ، له لایه كى تریشه وه ده چوو له گه ل نه و نووسه رانه ی بوونه ته مه موری ده سه لات كۆرى ده گڼپا و خوځى ده پنییه وه به لوانى ده گوت هه لمیزین به بته كاندا!؟ .

سه باره ت به هه ولى هه ر حیزبى كى سیاسى بو قورغكردى كه مپه ين ، من هېچ به لگه یه كم ده ست نه كه وت شتيكى له م چه شنه رووى دابیت ، ده كړى كه سمان تیدا هه بووبیت و نه مه خولیاى بووبیت ، به لام وهك حیزب هه ستم به هېچ نه كرد ، له سه ره تا دا له پشمه رگه دیرینه كانى " ینك " براده ريكمان له گه لدا بوو ، زور به په روه شه وه كارى ده كرد و دواپیش كه جودا بووه زور به پزوه ره روشت و ئیمه ش زور ریزمان لیگرت . بو میژووش نه وه ده لیم ، رهنگه له هه موو كوردستاندا ده كه سیت به نه اندازه ی من تووند و رهق له سه ر حككع ی نه نووسیبیت . به تايبه ت له سه ر چاره سه رى مه سه لى كه ركوك و سیاسه تى ته عریب ، به ته واوى دژى سیاسه ته كانى (حككع)م ، به لام بو یهك ساتیش جیاوازی سیاسیان زه قنه كرده وه له م ماوه یه ی له گه لمان كاربان كرد زور هارمونی بوون له گه لمانداو زور به ویقاره وه كارو چالاكیيان ده كرد .

ته نها خرابیه ك نه م براده رانه هه یان بوو ، كه میك ئایدو لؤژیانه بیریان ده كرده وه ، به زه حمه ت ده سته بردارى هه ندی ده سته واژه ده بوون ، نه وه ش مافى خوځیانه و نه وان پیش هه ر شتى سیاسى بوون (دوو نه دماى مه كته بى سیاسى حككع بوون) . به راستى زوربه ی خوځیشاندانه كان و كړوكو بوونه وه كانیش ، نه م حیزبه له چاوه هه ر حیزبى كى كوردستانى و عیراقیدا زورترین و چروپرتین به شدارییان تیدا ده كرد . به شیوه یه كى گشتى ته وژم و گوپوتینیكى باش بوون بو دریزه دان به كه مپه ين . من یهك شتیان زور سه رسامى ده كردم نه ویش بین دریزیان بوو . خاوانا بوونه وه زور مكور بوون له برده وامبى چالاكیه كان و به تايبه تیش سازدانى هه رچى خوځیشاندانى زیتر له برده م بالوئزه كانى نه میريكا و نه مسادا .

به راستى بڼ وژدانیه نه گه ر رولى به رچاوى د. كه مال میراوده لیبى و ژوروى كوردستان یونایتید و ریکخراوى چاك به شیوه یه كى گشتى له به رچاوه نه گرین له سه ر نه م دوزه ، هه روه ها رولى سابتى دهنه گه كان و رادیوى بو پیشه وه و تاقانه روژنامه ی كوردی " ناویننه " و ده یان سایت و رادیو و ته له فزیونى تر كه به هه موو لایه كیان ته كانیكى زوریان دا به دوزه كه وه گه یه نرایه به رزترین ئاست كه ده سه لاتی به ته واوى پڼ شه رمه زار بكرى و سه رنه نجامیش پاشه كشه بكات .

3- نه و شه وى د. كه مال له پاش نازادكردى له پالتا كه وه قسه یكرد ، به شیكى زور له روشنبیران و خوځینه ران به قسه كانى توشى شوک بوون! به واتایه كیتر د. كه مالى پیش چوونه وه كه سى كى ته واو جیاوازیوو له و د. كه ماله ی دواى نازادكردى قسه ی ده كرد . كه مپه ين چوڼ نه م ئیزدیواجیه تى هه لوئسته ده خوینتته وه

پولا سه عید:

سه ره تا بو نه وه ی من وه لامى كى دروستم پښیت بو نه م پرسیره پښیسته له باله خانه ی چه ند په هه ندیكى دییه وه برونه چ كیشه كه ی دكتور كه مال و چ كه سایه تى خودى دكتور كه مال . دكتور كه مال پولى روشنبیریكى بینى له م كیشه یه دا ، نه و نازاوه یه كى نایه وه ، كه نازاوه گڼپى كارى روشنبیره . روشنبیر ناھیلېت ده سه لات بھ ویتته وه نه و هه میشه قه یران بو ده سه لات دروستده كات و په رده له سه ر رووى راستیه كان راده مالیت . روشنبیر ئانارشیه سته كورسیه كى له ناو كۆمه لدا بو خوځى چنكردوه نه ك له ناو ده سه لاتدا . ئیمه وهك كۆمپته ی سه رپه رشتیار نه مانده رپوانیه ناوه رپوكى نووسینه كانى دكتور كه مال چونكه ئیستاتیکای دكتور كه مال له نووسینه كاندا نه بوو به لكوو له و جولاوه وه یه دا بوو ، كه هینایه كایه وه .

ئەمەش بۇ ئىمە كارىكى زۆر بە بەھا بوو ھەربۆيە بە ھەموو ھىز و تواناى خۇمانەو ە پىشتىگىرىمان لىكرد. جوليان بىندا لە سالى 1927 دا لە پەرتووكى ناپاكى پۇشنىيراندا دەلى: كىشە پۇشنىر ئەو ە، كە كاتىك ئەو دەستەردارى دەستەلاتى خۆى دەبىت لەپىناوى پاراستنى ھەستى جەماو ەرى، تايغەگەرى، سۆزى كۆمەل و پىكھاتەكانى، بەرژەو ەندى چىنايەتتى ... ھتد. ئەمەش لەكاتىكدا وتراو ە، كە ھىشتا راگەياندى جەماو ەرى بالى خۆى بەتەواو ەتتى نەكىشابوو بەسەر كۆمەل و جىھاندا. كەواتە ئىستا دەستەلداران و دەولەت كار باشتەر دەكەن بۇ ئەو ە پۇشنىيران بۇ قازانجى خۇيان بەكاربەنن. پرسىيار لىرەدا ئەو ە بەتە چەند دكتور كەمال ناپاكى كردو ە چ بەرانبەر بە خۆى چ بەرانبەر بە پەوشى پۇشنىرى كوردى و كۆمەل؟ ئاكارەكانىش ئاشكران، كە دكتور كەمالى سەيد قادر ناپاكى كردو ە ئەو پۇشنىرىكى ناپاكە ئەمەش ھىچ لە بەھالى ئەو كەمپەين و كۆمىتەى سەپەرىشتىارە كەمناكاتەو ە، بەپىچەوانەو ە ئەوان كارى خۇيان پاست و دروست كردو ە .

شەقامى كوردى بى جولە نىيە، پەو ەندى كوردى بەئاگايە ئەوان خاو ەنى مىراتە كۆمەلەتتە كوردىيەكانن لە بالەخانەى ھزرى خۇيانەو ە تەماشى گۇرپانكارىيەكانى جىهان دەكەن. كىشەى سوكرات لەگەل كۆمەل و ئەفلاتوندا نەبوونى خودا بوو. سوكرات دەيگوت خودا نىيە، دەستەلات راپىچى بەدادگاي كرد، چەند خولەكىك پىش مردنى، دادگا داواى لىكرد ئەگەر بىتوو پاشگەزىبىتەو ە لەو ەى، كە ددان بەو ەدا دەنەت، كە خودا نىيە و ملكەچى بۇ فەرمانەكانى دادگا بكات، ئەوا دادگا لە تاوانەكەى خۆش دەبىت. تاوانى سوكراتىش تەنھا باو ەپنەبوونى بوو بە خودا. سوكرات بە ھاو ەپىكانى و بە دادگا دەلى: ترس لە مەرگ تەنھا ئەو ە خۆت بە شتىكى تر و بە باشتەر بزانت. مرؤف ھۇشيار ئەبىت، بەلام چاوقايىمىيە، كە بزانت شتىك ئەزانت، كە كەس نازىنەت. مردن چىيە، كە تەنھا جارىكىش گەورەترىن شت نەبىت لەزىر ھەموو شتە باشەكانەو ە بۇ مرؤفایەتتى. بەلام لىشى ئەترسن وەك ئەو ەى زانىبىتەيان، كە ناقۇلاترىن شت مردنە .

پىكى زەھر بوو ەواھەمىن چىزى ژيانى سوكرات و پاش مەرگىشى كۆمەلى يۇنانى پاشگەزىبوونەو ە لەو سزا قورسەى بەسەرياندا سەپاند. بۇيە ھەتا ئىستاش چ لە يۇنان دا و چ لە ئەوروپادا مردنەكەى سوكرات يەكىكە لە جوانترىن فەلسەفەكانى. دكتور كەمال خاو ەنى ئەم ئىرادە و ھۇشيارىيە نەبوو ئەو ناچار بوو لە كردەو ەكانى خۆى پاشگەزىبىتەو ە و بچووكى بۇ بچووكايەتتەكى دەستەلات بكات. تۆماس كامپەنئىلا گەرە فەيلەسووفى ئىتالى سەدەى شانزەدە و ھەفدە كەسايەتتەكى چاو ەترس و شوپشگىر چەندىن جار دراو ەتە دادگا بە تاوانى ياخيىبوونى لە دەستەلات. ئامانجى كامپەنئىلا دروستكردنى دەولەتتىكى كۆمارى يەكگرتوو بوو بۇ نەھىشتنى دەستەلاتى ئىسپانىيەكان. ئەو ە ئىرادە و ۋرە و تواناى بەزى ھۇشيارى تۆماس كامپەنئىلا بوو، كە چەندىن جار سەرى بە دادگا شوپكرد و سەرى خۆى لە گەردنى پەت قەنارە پزگاركرد، دادگا ناچار دەبوو بەس بەتەنھا زىندانى بكات نەك بىكووژىت. كامپەنئىلا 33 دانە سالى رەبەقى لە زىنداندا بەسەر برد وەلى مىلى نە بۇ داواكانى دادگا نە بۇ كەنيسە كەچكرد. كەنيسە لە زىنداندا بە كامپەنئىلا دەلى: ئەگەر بىتوو گۇپرايەلى داواكانمان بىت ئەوا لە زىنداندا دەرت دەھىنن و ئازادت دەكەين، كامپەنئىلا پىيان دەلى: ئەى دەبەنگى مەرگ بۇ تۆ ئەوا من لەداىكبوم. ئەمە ئىرادە و ھۇشيارى كەسايەتتەكى پۇشنىرە، كە بەداخەو ە لە دكتور كەمالدا نەبوو.

دكتور كەمال پىش ئەو ەى زىندانى بكرىت خاو ەنى پەيامىك بوو دژى ناپاكى نەتەو ەبىي و زۆردارى و چەوساندنەو ە، جولانەو ەى دكتور كەمال بوو ھۆكارى ئەو ەى جولە بەھىنئە ناو شەقامى كوردىيەو ە ئەمە قازانجى گەورەى بە پەوتى پۇشنىرى كوردى گەياندا، ناو ەرۆكى نووسىنەكانى دكتور كەمال گرنگ نەبوو بۇ خەلكى بەلكوو ئەو جولە يە گرنگ بوو، كە بەھۆى زىندانىكردنى دكتور كەمالەو ە ھاتە كايەو ە، ئازادى رادەبرىن مەشخەلى دەستى شەقامى كوردى بوو. دكتور كەمال لە ميانەى زىندانىكردنىشدا چەند گۇرپانكارىيەكى بەسەردا ھات، لىبەلى ئامانجى كەمپەين ئازادكردنى دكتور كەمال بوو، ئەو گرنگى بەو چەند گۇرپانكارىيە نىگەتيفانە نەئەدا، كە ھاتبوونە ئاراو ە. دكتور كەمال دواى ئازادبوونى كەسايەتتەكى دى لىدەرچوو، ئەو پالەوانە نەبوو، كە مئزوو چاو ەپى دەكرد، وەلى سەركەوتوو لەم قەيرانەدا شەقامى كوردى بوو نەك خودى دكتور كەمال. دكتور كەمالى سەيد قادر گەورەترىن قەيرانى بۇ ئايندە و پەوشى ھەنووكەى پۇشنىرى كوردى سازكرد. ئاخىر كاتىك دكتور كەمالى سەيد قادر لە تراژىدىدا دەژيا و تەواوى شەقامى كوردى لە پىشتىو ە پاو ەستابوون ئەو بە لەدەستدانى ھۇشيارى خۆى ھەستا بە كووشتنى. دكتور كەمال چونكە ھۇشيارى لەكىسدابوو نەيتوانى كارىكى لۇگىكانە لەگەل ئازادىدا بكات. ئازادى، دكتور كەمالى ئازاد دەكرد ئەگەرەكوو ھاتبا ھۇشيارى لەكىس نەدايە. ئازادى ئازادت دەكات و تەى عىسايە، ئەو ئازادى بە بناغەى ھەموو كارە مرؤبىيەكان دەزانى .

ئازادکردىنى دكتور كەمال كۆتايى بە تراژىدىيە مۇيەكى دىلى كورد ھىنا ولەئ بە وەرچەرخانىكەو، كە تراژىدىيە دكتور كەمالى گۆپى بۇ كۆمىدىيا . ئەم كۆمىدىيە زىيانكى گەورە بە ھۆشيارى تاك و كۆمەلى كورد گەياند . دكتور كەمال ھەتا ماوۋە دىلى دەستى خودايەكە، كە ھۆشيارى لىستاندۆتەو، ئەو نەمر نىيە بگرە مردوۋە ئەگەرەكۆ ھەزار دانە سالىش تەمەنى بىت . مردوۋىيە دكتور كەمال لەگەل ئازادكردىنىدا لەدايكبوو . كەلە شاعىرى ئىتالىيە سەدە پىنسانس دانىتە دەلى: ھەزار سال ژيان لەبەردەم نەمىرىدا چركەيەكە . كەمپەين و كۆمىتە سەرپەرشتىار ئەم وەرچەرخانى دكتور كەمالى سەيد قادر بە كۆمىدىيا پىنسانس دەكات .

4- كەمپەين لە دىژەي رەوتى كاركردىندا ئاراستە جياوازى لىكەوتەو دەكرى بزائىن ئەو ئارئىشەو بۆچوۋە جياوازانە چىبوون كە لە نىوان ئۆەي كەمپەينى ئازادى بۇ د.كەمال ۋەك كۆمىتە سەرپەرشتىكار و ژورى كوردستان يوناندا، لە چىبەوۋە سەرى ھەلدا؟

عەبدوللا مەحمود: ھەرۋەك خۆتان دەزانن، ئەو ھەلمەتەي بۇ ئازادى دكتور كەمال سەيد قادر وەرپىخرا، ھەلمەتەي فراوان و فرە رەنگ و فرە رەھەند بوو، فرە رەنگ بوو بەو مانايەي لە ناو ھەلمەتەكەدا بىروراي جياواز، ئىنتەمى حزى جياوازى تىدا كۆبۆۋە، كە ئەمە من پىم وايە خالىكى بەھىزى كەمپەينەكەبوو، چونكە ئەوۋەي كە گرنگ بوو ھاوپايى و ھاۋاھەنگى بوو لەسەر كارى ھاۋبەش و بەرژەۋەندىەكى ھاۋبەش كە ئازادى دكتور كەمال بوو بەبئ گۆيدانە ئىنتەمى سىياسى و ئابدۆلۆزى و حزى... ھاۋكات فرە رەھەند بوو بەو مانايەي باگراوند و ئاراستە جياوازى لە چوارچىۋەي ئەم كارە ھاۋبەشەي كەمپەيندا بوونى ھەبوو، بۆنمەنە، ھەبوون باسىان لە ئازادى د. كەمال ئەكرد بە ھەر نرختىك بوايە ، نەك ئازادى بىقەيدو بەند، ھەبوون مەسەلەي دكتور كەمال بىنەماي بەرگرى لە ئازادى سىياسى و بىرورا بوو بۆيان، نەك بە پىچەۋانەكەي كە بەرگرى لە ئازادى سىياسى و بىرورا، سەرچاۋەي بەرگرىان بىت لە د.كەمال و كەمالەكانى تىرى كوردستان .

ھاۋكات ھەبوون تەنھا لە سۆنگەي دژايەتى پارتى دىموكراتى كوردستانەو، بەمانايەكى تر لە سۆنگەي " ئەنتى پارتى " يەو، خۆيان بە دۆزى دكتور كەمالەو ھەلۋاسىبوو نەك لەسۆنگەي بەرگرى لە ئازادى سىياسى و ئازادى بىرورادەرىين و بىيان و چاپەمەنى و...تاد ، بىگومان ھەموئەم رۋانين و ئاراستەجياوازانە، ھەلگرى شىۋازى كارو ھەلۋىستى جياوازىش بوون . ھەرئەمانەش ھۆكارى سەرھەلدىنى ئاراستە جياواز بوون .

ژورى كوردستان يوناندا كە لەسەرەتاي كىشەي دكتور كەمالەو چالاكانە كاتى خۆي تەرخانى ئەم كىشەيە كىردىبوو، ۋە بەشېك لەو كەمپەين و ھەلمەتە بەرىنە سەراسەرى و فراۋانەبوو لە پەيوەند بە دۆزى د.كەمالەو، بەلآم نەك ھەموو كەمپەين " ۋەكو خۆيان ئىدعايان دەكرد":

بەداخەو بەرادرانى بەرپوۋەبەرى ئەم ژورە بەوینەي ھۆلىكى دىالەگۆكى شارستانىانە ئەم ژورەيان چاۋ لىنەدەكرىد ھەرگىزىش وىنايەكى وايان بۆي نەبوو، بۆيە ئەم ژورە ھىچ رەوش ۋە پىۋانەيەكى بەبەرنامەي نەبوو . ھاۋكات لەم ژورەدا سەدان كەس كە زورىەي ھەرەزۆرىان، كەسانى " ژىرەمىنى ناۋدىيە تۆرى پالئاك" بوون، لەگەل ژمارەيەك لەخەلكى تىرى ناسراۋ بە پىناسە و دىار بەشداريان دەكرد . بۆيە لەم ژورەدا ھەم رەۋشتى بەرزى پەيغىن و ھەم رەۋشت و شىۋازى ناشارستانى و دزىو دەبىنرا، ھاۋكات كەمپەين كۆمىتەيەكى سەرپەرشتىكارى ھەبوو كە لەلایەكەو ھەلۋىستى خۆي لەسەر پىشەھاتەكانى دۆزى دكتور كەمال و لەلایەكى تىرىشەو چالاكى و ھەلۋىستەكانى كەمپەينى بە بەئاگادارى ھەموان دەگەياند .

لەناو دۆخىكى ئاۋادا نەدەكرا قسەي سەدان كەس ۋەكو بۆچونى و بىروراي كەمپەين تەماشى بكرىت، و ھاۋكات ھەمەچەشنى شىۋازى دىالۆگكردن لەسەر كۆمىتەي سەرپەرشتىكاي كەمپەين بە حساب بىت، بۆيە كەمپەين مادام دەستەي سەرپەرشتىكارى ھەبوو، بەكردەو ۋە ھەتا لەبارى سۆلىۋە ھەرئەوان نۆينەرى كەمپەين و قسەكرى رەسمى كەمپەين بوون، ئىمە لە پونكردنەوۋەيەكدا ھەر ئەو راستىانەمان بە شىۋازىكى شارستانىانە راگەياند، تا رۆشن بىت، پەيوەندى ئىمە بەو ژورەوۋە چى يە، ۋە شىۋاز و پراكتىكى ئىمە چۆنە، ۋە ھەلگرى چ شىۋازىكى دايەلۆگىن...بەداخەو بەشېك لە بەرپوۋەبەرانى ئەم ژورە لەجىياتى پىشۋازى كردن لەم رۋانينە و پونكردنەوۋەيە ئىمە، خۆيان لە كەمپەينى ئازادى بۇ دكتور كەمال_ كۆمىتەي سەرپەرشتىكار جياكردەوۋە، ۋەكو (ژورە كەمپەين) ناۋى خۆيان نا" ناۋەندى راگەياندنى كەمپەينى ئازادى بۇ دكتور كەمال".

بەكورتىەكەي ئىمە ۋەكو كەمپەينى ئازادى بۇ د.كەمال_ كۆمىتەي سەرپەرشتىكار، جياوازىمان لەگەل ئەم برادرانە، شىۋازى پەيغىن و دىالۆگ، شىۋازى كارو پراكتىك، شىۋازى بەرگرى لە ئازادى سىياسى و بىرورا، شىۋازى رۋبەروۋەنەو لەگەل پىشەھاتەكان،

لههه مووشيان واوتر ئيمه زميني و مهيداني و ناسراو بوين و هيچ قهنا عيكان لهسر نه بوو بويه خومان به بهرپرس دهزاني لههر هه لويست و راگه يانديك و شيوازي كاريك كه دهمانكرد.

5- كاك به ختيار وهك نووسه ريكي چالاك له بواري ياسادا له سه ره تادا لهم كه مپه ينه دا به كرده وه به شداريي كردو دواتر يش به نووسين به رده وام بوو، به لي د. كه مال ئيستا قسه له سه ره نه وه دهكات بچته وه بۆ كوردستان كار بۆ ناوچه رزگار كراره كان و به تايبه تي كار بۆ كه ركوك بكات، نه مه له كاتيكدايه كه دهسه لاتي كوردی شتيكي واي بۆ كه ركوك نه كرده وه شاياني باس بيت، به قه ولي د. كه مال خوشي كه ركوك %80 له دهست چوه! به داخه وه هيچ ئاماژه يكي موزده به خشيش بۆ كه ركوك به دي ناكري، لهم نيوه نه دا پيتان وايه د. كه مال بتوانن هيچ بكات؟ پيتنا چيت نه مه پرۆژه يكي دهسه لات بۆ دوور خسته وه ي د. كه مال له جيهاني زانكو

به ختيار كهريم:

بپيارم دابوو پاش ئازاد بووني دكتور كه مال هيچ له سه ره نه م بابه ته نه ليتم، چونكه دۆزه كه بۆ من كوتايي هاتووه. به لام بۆ نه وه ي وه لامي پرسيا ري ئيوه خوشه ويست بده مه وه، دهخوام دوو ئاست لهم دۆزه ديار بيكه م كه كۆمه كي زۆرمان دهكات بۆ تيگه يشتن. ئاستيك كه جيگه ي بايه خي من بوو نه وه يه كه مروفتيك ببسه روشوين دهكريت و پاشان به ناوي ياساوه ناشيرينترين رهفتاري له گه لدا دهكريت و به عسنا سا دادگايي دهكريت. ئاستي دووم كه بۆمن هيچ جيگه ي بايه خ نيه دكتور كه مالي ده ره وه ي زيندانه، كه به پرواي من ئازاده له وه ي چي دهكات، چونكه بۆ يهك چركه من ئوميد ي گه ورم به دكتور كه مال نه بووه، بگره ئوميدم به هيچ پۆشنبير يكي كورد نيه. به دهنگه اتني من له سه ره دكتور كه مال له سۆنگه ي پاريزگار يكرده وه بوو له سه ره ري ياسا، هه ربويه ئامانجي سه ره كي نووسينه كانم سه لماندني نه و راستيه بوو كه ببسه روشوين كردن و سزاداني دكتور كه مال به سي سال تۆله سه ندنه وه يه كي خي له كي و حيزب يه له ژير په رده ي ياسادا. نه نه و كات و نه ئيستا بۆم گرنگ نه بووه نيه دكتور كه مال كييه و چيه يان پاش ئازاد بووني كئ ده بيت و چي ده بيت، ناكريت ئيمه پاريزگاري له سه ره ري ياسا بكه ين و پاش ئازاد بووني قورباني مه رجه كان خۆماني به سه ردا بسه پيئين. هه لهن نه وانه ي شيوازي ژيان كردن بۆ كه سانيكي ديكه ديار يده كهن، نه وه كاري حيزبه خي له كييه كانه به خه لك بليين چۆن بژين، چۆن بنووسن و له كوئ و بۆ كئ كاريكهن، نهك كاري پۆشنبير.

سه باره ت به كار كردني دكتور كه مال بۆ حيزب يان حكومه تيكي كورد ي من جگه له وه ي كارم نيه به سه ره نه وه ي خه لك چي دهكات و كار بۆكئ دهكات، بروام وايه كه كار كردن بۆ حيزب و حكومه ته كورديه كان كوشتني توانايه و خه ساندني هه ره گه ريكي دا هيتانه له مروفتا. كار كردن له گه ل حيزبدا مه ريگيكي په رمزي مروفت و خالي كرده وه يه تي له "نا" بيژي. لي ره وه سه رسام نابم نه گه ر حيزب ماموستايه كي زانكو بكات به كۆمانداري سويا يان به پيچه وانه وه، چونكه بۆ حيزبي كورد ي زانكو دامه زرا وه يه كي حيزب يه زياتر وهك له دامه زرا وه يه كي مه ريفي. له جيگه ي تر دا بيئوميد ي خۆم له سه ره چاره سه ركردني كيشه ي كه ركوك له ريگاي ياساوه ده رپروه، نه وه ي ئيستا پيويسته بگوتريت كه ركوك كيشه يه كي سياسي و ده بيت به سياسي چاره سه ر بكرت، نه وه ي پيوايه به ياسا چاره سه ر دهكريت تا سه ر ئيسقان خوشه ياله.

6- كه مپه ين بۆ ئازادي د. كه مال لهم شه ش مانگه دا، ده ست ي بۆ جو ره ها كاري شار ستانيانه برد. په يوه نديكردن به ريكخرا وه كان مافي مروفت و خويشانداني به رده م سه فاره ته كان و ته نانه ت حكومه تي ئه ميتر كا دوو جار له سه ره نه م كيشه يه ها ته وه لام. له م راستايه دا نه و وانه گر ينگانه ي له م كه مپه ينه وه بۆمان چيده مي نيت چين؟ به مانابه تر لايه نه پۆزه تيف و نه گه تيغه كان ي له چيدا بوو؟

دورهان ياسين:

به پرواي من نه و ده رسانه ي كه له نه زموني كه مپه ين ده كريت هه ليئنجرين ده كريت به دوو شيوه ي جودا، به لام ته واو كه ري يه كتر ين:

- 1) لايه ني كه مپه ين هه لسه نكه ندني خوي بكات
- 2) لايه ني ده سه لات (بۆ نموونه ليژنه يه كي په رله ماني) پيدا چونه وه ي خوي بكات. هه لسه نگانده كه ش ده بن لايه ني سياسي و ياساي و ديپلوماسي بگريته خۆ.

دياره وه كوو ئاشكرايه كه مپه ين چالاكي جو را و جو ري سياسي و ديپلوماسي نه جامدا، هه ره له بلاو كرا وه و نوووسيني نامه و په يوه ندي ديپلوماسي و خويشاندان و قسه كردن له ريگه ي هو كاني راگه ياندني جو را و جو ر. دياره چالاكيه كانيش قورسا ييان له ده ره وه ي ولات بوو. به باوه ري من له و چالاكيانه هه موويان كاريگه رتر نه وه بوون كه گوشاري ديپلوماسيان ليكه وته وه، به تايبه تي ه ي

دەولەتی ولاتە یەكگرتووەكانی ئەمریکا و ئەمسا . ئەو وانە گرینگانەی كە دەكرێت لە كەمپەینی ئازادی بۆ د . كەمال جێمان ئەمانەن، لەگەڵ لەبەر چاوگرتنی ئەو راستیە كە لەم چەند ڤێرەدا ناكړێت هەلسەنگاندنی تێر و تەسەلی كەمپەین بكەین:

آ - كەمپەینیك دەتوانی ئەوەندە گوشار بەهێنێت بۆ دەسەلات تا ئەو جێگەیی ئیدی ئەو دەسەلاتە مل كەچ بكات بۆ داخوایەكانی كەمپەین . ئەوەی كە روویدا شتێکی زۆر گرینگ بوو بۆ ئەوەی خەلكی كورد روو لە دەسەلاتی خۆی باوەر بە خۆی پەیدا بكات كە ئیتر ئەو خەلكە دەتوانی ئیرادە بێت نەك هەر ژمارە وە هەر كاتیك ویستی ئەوا دەتوانی گوشار بخاتە سەر دەسەلاتی كوردی بۆ وەدەستەینانی ئامانجەكانی .

ب - دیپلۆماسی دەرگای كراوە: ئەوەی راست بێت هەرچەندە كەمپەین دروشمی ئازادی بێ مەرج و شەرتی د . كەمالی بۆ خۆی هەلبژاردبوو، بەلام كەمپەین لە پەیبندی (دیالۆگی) ناراستەوخۆ دابوو لەگەڵ دەسەلات، ئەوەش زیاتر لە ڤێگە ئووری كوردستان یۆنایتەدەو . بۆ نمونە هاتنی بەریز جەمال قاسم (ئەندامی پەرلەمان لەسەر لیستی زەرد) چەند جارێك بۆ ئەو ژوورە و قسەكردنی دەرپاری كێشەیی د . كەمال تەنها لە بۆچوونی ئەو كەسەووە نەبوو بەلگەو ئەو هەلگری پەيامی دەسەلاتیش بوو بۆ كەمپەین وە كەمپەینیش لە لای خۆیەو بە ڤێگە ئی ئەو كەسەووە پەيامی خۆی دەدا بە دەسەلات . . بە باوەری من ئەم دیپلۆماسی دەرگای كراوەیە شانەسانی گوشاری سیاسی و دیپلۆماسی سوودی هەبوو بۆ بەهێزبوونی كەمپەین و كردنەوێ هەندێ ئاسۆ و دەروازە لە كێشەیی د . كەمالدا وە رەواندەنەوێ هەندێ گومان لەوێ كە "مەبەستی كەمپەین تەنها دژایەتیکردنی دەسەلاتی پارێتیه ."

ج - هەرچەندە هەندێ بۆچوونی وا هەبوو كە خۆپیشاندان لە دەرەوێ ولات زیان بە دەسەلات و ئەزموونی كوردی دەگەینێت، بەلام باوەری رەسمی كەمپەین ئەوەبوو كە نەخێر خۆپیشاندان زیان بە كورد ناگەینێت: دواجار كێشەكە لای دەسەلاتە و چارەسەرەكەش هەر لای دەسەلاتە . بەم مانایەش دەسەلات هیچ پەراوێزێکی بۆ كەمپەین نەهێشتۆتەو تەنها ئەوەنەبێت كە بە هەموو ئامرازێکی گوشاربۆهێنان خەباتی خۆی بكات تا ئازادبوونی د . كەمال، وە ئەگەر دەسەلاتی كوردیش لەو باوەرە دایە كە خۆپیشاندانەكان زیانیان هەیه بۆ كورد ئەوا با د . كەمال ئازاد بكاو بەم شیوەیەش كۆتاییەك بۆ ئەو ئەو پڕۆسەیی زیانیكەوتنە دابنێت . . دواجار لە مەسەلە ئازادی د . كەمالدا كەمپەین سیاسەتی دەكرد و لە سیاسەتیشدا گوشار و لێدانی بەرژەوێندی لایەنی تر دەتوانن وا لەو لایەنە بكەن كە حسێت بۆ بكا و گوێرایەلی داخوایەكانت بێت .

كەمپەین توانی لە ڤێگای لەخوگرتنی جۆرەها رەنگی ئایدیۆلۆژی و بۆچوونی سیاسی و نوێنەرائی توێژە كۆمەلایەتیە جیاجیاكان بپێتە جانتترین بەرجەستە بوونی كۆمەلگەیی مەدەنی . ئەم كەمپەینە دەتوانی بپێتە زەخیرەیی كی مۆرالی و ئەزموونیكی دەولەمەند بۆ هەولێ تری لەم جۆرە لە داهاوتودا . . هەر لە بەرامبەر ئەوەشدا دەسەلاتی كوردی دەتوانی (وە بە بۆچوونی خۆم زەروریشە) كە لە ڤێگە كۆمیسێۆنێکی پەرلەمانیەووە هەلسەنگاندن و پێداچوونەووەیی كی هەمە لایەنەیی كێشەیی د . كەمال بكات .

8- كەمپەین لەم كێشەییە د . كەمال چۆن هاتە دەرەو؟ ئەمە لەكاتێكدا د . كەمال ئەو دۆنكیشۆتە نەبوو كە زۆرێك چاوەروانی بوون، واتە د . كەمال وەك كەسێکی رۆشنبیر نابێتەنمونهیی كی زۆر خراپ بۆ كاری لەو چەشنەیی لەمەودا كە رەنگە رووبدات؟ ئەمە لەكاتێكدا خەلكانیكی زۆر خۆیان گلاندە ئەو كێشەییەو بەبێ بوونی بەرژەوێندیەكی تاییەت، مەبەستم ئەوەیە ئەم هەلوێستەیی د . كەمال جۆرێك لە بێ متمانەیی لە نیوان رۆشنبیراندا دروست ناكات؟

خەتاب ساپیر:

پرسیاریكی زۆر جوان و رەهەند فراوانە، پێش هەموو شتێ نە ئێمەو نە هیچ كەسێ بپوا ناكەم لەبەر كەسایەتی و قورساییی د . كەمال كارمان بۆ ئازادی د . كەمال كەمپەین بەپێچەوانە كار بۆ ئازادی رادەربێن و ئازادی سیاسی كراوە ، بەلام د . كەمال سەرەشقی ئەم كارە جەماویری و شەپۆلە بەرینە بوو . كەمپەین كەموكۆپی هەبوو لە ئاست خۆیندەوێ ئەم رووداوەدا، هەندێك لە برادەرائی كەمپەین پێمان وابوو كە د . كەمال قارەمانێكە وەك خالە شەهاب و ئەنوەر جەعفەر و عەبدولخالق مەعروف ، ئەمە بۆچوونێكی چریكیی بوو، چونكە سەردەم و كات و ژیايش ئالوگۆپی زۆری بەسەردا هاتوو ، یان لای كەم چاوەروانی ئەو نەدەكرا . د . كەمال لەزیندانهووە بەو شیوەییە غەزەل بۆ دەسەلات بكات، بەلام ئەم تێروانیە چریكییانە هەلە بوو .

قارەمان دروستكردن زیانمان لێدەدات . بەلام ئەوەت لەبیر نەچێ ، د . كەمال كاریكی كرد كەس نەیدەوێرا بیکات و كەمپەینیش كەوتە بەرامبەر دەولەمەندترین حیزبی سیاسی رۆژەلایە ناوەراستەو، حیزبێك، خاوەنی چەندین بیلێۆن دۆلار ، تەنها پارە دەلێم ، دەیان دەزگای حیزبیی و حكومی و هەوالگری و سەربازیی نالێم، چونكە لەم دنیاوەدا پارەت هەبێت لە كۆمەلگایەكی وەك كوردستاندا زۆرملهووپیت بۆ دەكرێت و زۆریش بۆ دەچێتە سەر و بەسەدان هەزار كەسێش دوات دەكەوێ . بە كاتی خۆمان ، بەگێرفانی خۆمان (لەسەر حیسابی ژیانی خۆمان و مأل و مندلمان)، دەیان كۆبوونەووە و سیمینارو خۆپیشاندان و نامە نووسین و

وهرگیزان و نووسين به زمانه بيانیه کانمان کرد، راسته ئیمهش چهندين کس بووين، بهلام تا بهکردهوه نهیکهیت نازانی چهند تووشی سه ریه شه و ماندوو بوون ده بیت، له بهرام به ریشدا حیزینکی زه به لاهی وهک پارتیی وه ستابیت و شه پی نازادی له گه لدا بکهیت.

هرچی پیوه نیدی به دوی نازادکردنی دکه ماله وه ههیه، من بهم شیویه ده بییم رنگه ئه مه رای به شیک له ئه ندامانی تری که مپهین نه بی. من پیم وایه که مپهین و هه موو نازادیخووازان ده بیت شانازی به نازادی دکه ماله وه بکهن، نازادکردنی ئه و به رهنجامی پاله په ستوو گوشاری سیاسی و دیپلوماسیی و روشنبیری بووه بوسه پارتیی و له خووشی خووان و له سوزی هیچ خودایه که وه دلایان نه جوولاه بۆ نازادکردنی، به چهند رسته یه که ده کړئ بلیم ئه گهر که مپهین و هه موو ئه و نازادیخووازانه نه بوونایه که بیده نگیان شکاندو دنیا یان له پارتیی پرکرد، ئیستا خوداو ئه هریمه نیش نه یانده زانی پاشماوهی دکه مال له کوئییه. جا دکه مال نازاده له هه بیهتی که مپهین ده شکینئ و هیشتاش هه ر خوئی به قاره مانیکی ئه فسوونایی ده زانی؟ و پی وایه به خوواگری خوئی نازاد بووه! که مپهین و هیچ نازادیخووازی کاری بۆ ئه وه نه کردوو چالاکیه کانی بداته وه به چاری دکه مالدا. ئه و ئیتر قوربانیه کی دهستی دوکه و توتترین جووری دهسه لاتی روزه لاتی ناوه راسته و قوربانیش هیچ تاوانیکی نییه. ئه و بهیوی و نه بهیوی بووه به ئایکونی نازادی له کوردستاندا، ئیمهش بمانه وی و نه مانه وی ئه و بوو به هیما نازادی راده برین له کوردستاندا به لام بهس وهک ناو، وهک خودی خوئی نا، خودای ده کرد ئه ویش سه بی وهک زور کسهی تر ده بوو به راویژکاری دهسه لاتداران و "تیره مۆنۆلۆژی" راویژکاری سه رۆک وه زیران بۆ مافی مۆف له کوردستان به بالیدا ده پردرا.

به لئی نازادکردنی دکه مال به مجوری که ئه و خوئی تیدا دۆزیه وه، کایه کی بیئومیدی و بیتمانه بییه کی زوری له ناو روشنبیراندا دروست کردوو. من پیم وایه تا هه نوکهش دکه مال له رووی ده روونی و فیکریه وه نازاد نییه، من دوی نازادکردنی به ته له فون پیم گوت، تو نابوایه هیچ راگه یان دینیک به دیت، پیش ئه وهی ئه رشیفی شهش مانگ له مه بهر هه لیده یته وه و بزانه چیت له سه ر گوتراوه و چیت له سه ر نووسراوه، به کوردیی، به عه ره بیی و فارسی و ئینگلیزی و فرانسوی و ئالمانی و سویدی و ئیسپانی و ته نانه ت به کوریایش و زور زمانی تری زیندوی دنیا. بزانه قورسای و خووشه ویسی تو له چ ئاستیکدایه و نازادیخووازان چ بۆ جوونیکیان له سه رت هه یه. ئه و دهیتوانی چیرۆکی فراندنه کهی به رۆژنامه و گوفا ره ئه متریکی و ئه وروپاییه کان به نرخیکی باش بده، به لام دوی ئه و قسانه ی، خه لک خوئی لی به دوور ده گری.

به لام به داخه وه، ئه وه خودی دکه مال خوئی به ئه و قسانه زیانه ند ده بیت، ئیمه خه باتمان بۆ نازادی ئه وکرد، ئه ویش چۆن ئه و نازادی به کار دهینت نازاده، که سیش بۆی نییه جیگه وریگه بۆ دکه مال دیاری بکات. به لام بهک شت من زور ناسۆم پیی ئه وهیه، که متمانه و باوه به ئاکادیمست و نووسه ر و روشنبیر زور زیانی پیده که وی و به راستیش پیی که وت. هه رچه نده کورد هه رچییه کی هه بیئ روشنبیری نییه، ئه و چهند دانسه قی هه شمانه ئه ونده که من، که ئه م بئ روشنبیری جگه له تراژیدیا نازانی ناوی جیی لیبتی. بۆ نمونه هه ر ئیستا ئه و شیرزاد حه سه نه به هه موو مه زنی خوئی وه له کوردستان دهسه لات لیی هه لپیچیت، خه لک به ئه گه ر و ترس و وردیی و رامانیکی قووله وه مامه له له گه ل دۆزه که یدا ده کات. باوه ریکه ئه مه هاژوه ژ نییه ئه گه ر بلیم ئه و پیاهه (دکه مال) تانوا و متمانه ی ئه وهی پیبه خشرابوو به هوئی ئه م که مپهینه وه، ته نانه ت ئه گه ر حیزینکی دروست بکات، هه زاران کس وه پالی بکه و تایه، به لام ئیستا ته نانه ت خووشکه کانیشی پییان خووش نییه به مشیوهیه قسه ده کات.

دکه مال میژووییه کی بۆ خوئی دروست کرد، به لام به چهند رسته یه که هه مووی ئاگر تیبه ردا، کۆمیته ی ئوسترالیا ی ئه م که مپهینه نیازی و ابو له سه ر حیسابی تایه تی هه ندئ برادر به فهرمی داوه تی ئوسترالیا ی بکه ن و له چهندين شاری سه ره کی ئوسترالیا دا سیمینار و کۆپی سیاسی و روشنبیری بۆ بگپن، به لام ئیستا ئه گه ر ئه م کاره گریمانیه بکری له دکه مال زیتتر له سیمیناره کاندایه سیتتر ناماده نابیت! هه موو نه پنییه کهش ئه وهیه له ژیر کۆمه لئ مه رجی نامرۆیی و دوور له به های ژیا نی نوئ و به شیوازی لیبوردنی مه رجدار و ستالینییانه نازاد کراوه و دکه مالیش راستیه کان دهشاریتته وه. به لام له هه موو دۆخیکدا دهسه لات تاوانباره و دکه مال قوربانیی دهستی ئه و لۆژیکه یه که دهسه لات چ سووکایه تی و گالته جارپییه کی به سیسته می داد و دادوه ری کرد و سه ره نجامیش له دیوه خانه کانه وه بریاری نازادکردنی دکه مال و بریاری ناشتنی "کس له سه روو یاساوه نییه" درا، دکه مال وهک قوربانیه کی دهستی دهسه لات نابئ پشتی به یه کجاری لیبکری و سه رزه نشت بکری له م هه لویسته یدا. نازادبوونی ئه و له ژیر زه بری ته ژمی ناره زایه تی و گوشاره نیوده وه تیه کاندایه بو، هه ر خویشی سه رپشکه له نه خشه دانان بۆ زیان و داها تووی خوئی و چۆنییه تی به کارهینانی ئه و نازادیه.

9- پاش ئازادکردنى د.كەمال چارەنووسى كەمپەين بەرەو كۆي؟ لەكاتىكدا برادەرانى ژورنى كوردستان يونایتد بە راگەيەندراوینك كۆتابیان بە كەمپەينى خۆيان هینا

عەبدوللا مەحمود: بى سەروشوپنکردن و پاشان 30 سال زىندانى داسەپاندن بەسەر دكتور كەمالدا بەياساكانى بەعس، روداويكى كەم وینەى نایاسایى و نامرۆيى ئاشكرا بوو، بۆيە بەرەى پیشكەوتنخووزى كۆمەلگای كوردستان بەتایبەتى و پوناكبيران و نوسەرانى پیشكەوتنخووزى لە تاراوگە بەجۆرىك تەكاندا، كەواى كرد بە زەرورەت بزوتنەوہى بەرگرى لە ئازادى سياسى و بيرووا پوژنامەگەرى ئازاد.... جۆرىك لە ريكخراووبون بە خۆبيدات، ئەم كەمپەينە ئەو شىوازە سەرەتایبەى ريكخراووبون بوو، دەمەوى ليرەوہ ئەوہ بلىم مادام بنەماى پيكهاتنى ئەم كەمپەينە لانى كەم لە پروانگەى ئيمەوہ " وەكو كەمپەينى ئازادى بۆ د.كەمال- كۆمیتەى سەرپەرشتىكار" بۆ بەرگرى لە ئازادى سياسى و بيرووا و چاپەمەنى و بەيان و بلاوكردنەوہ..... بوو، تائەوكتەتى ھەموو ئەمانە لەكوردستاندا بەكردەوہ وە لە ياسادا جىگير نەكرين، ئيمە دريژە بەكارو ھەلسورانى خۆمان ئەدەين، ديارە ئەم سوربونەى ئيمە بەومانايە نى، كە دريژە بەھەمان كەمپەين دەدەين كە ناوى كەمپەينى ئازادى بۆ دكتور كەمال سەيدقادر بوو، بەلكو مەبەستم ئەوہى، بلىم لە چوارچيوەيەكى راقى تر و پیشكەوتوتترو ريكخراوتترو فراوانتردا، دەبى دريژە بەكارەكان بدريت من خۆم پيم وايە دەبى لەژير ناويكى لەچەشنى " ريكخراوى بەرگرى لە ئازادى سياسى و بيرووادەربريندا" يان ناويكى لەم بابەتە بيت، كە برادەرانى ھەلسورينەرى كەمپەين كارى ئاساى خۆيانى تيادا دريژە پيبدەن و لەو شويشە كە پيوستى كرد كەمپەين وەريخەنەوہ ئەمەش بۆئيمە بۆتە پيوستىك بەچەند ھۆكارى زۆر سادە.

1- لەجەرگەى كەمپەينەكەماندا، چەندين كۆمیتە لە وولاتەكانى وەكو سوید، ئوستراليا، نەرويج، ئەلمان، ھۆلەند....پيكهاتن، كە ھەموويان ناويان كۆمیتەى بەرگرى لە ئازادى سياسى و بيرووايە، و ھەمووشيان ئیستا نوینەريان لە كۆمیتەى سەرپەرشتىكاردا ھەيە، بۆيە كەمپەين لەچوارچيوەى ھەلسورانى خۆيدا شىوازيكى ريكخراووبونى بەخۆيەوہ گرتووە، ھەر ئەم ريكخراووبونەش بووبەواتايەكى رۆشنتر ھەرئەم كۆمیتانە بوون كە توانيان لە پەيوەند بەدۆزى د.كەمالەوہ خۆپيشاندان لەبەردەم سەفارەتى ئەمريكا لە زۆرىك لە وولاتەكان سازيدات.

2- كەمپەين بە ئازادکردنى د. كەمال لە ريگای ئەو گوشارانەى خستىە سەر پارتى و سەفارەتەكانى ئەمريكا نەمساو، وە بە بەخەبەرھينانى ھيزىكى گەورەى ئازادىخووزى لە دەرەوہى وولات، وەبەنیشاندانى پيداويستى ريكخراووبون، و سەرئەنجام بەو ئاكامە دلخۆشكەرەى بەدەستى ھینا، من پيم وايە سەرکەوتنىكى گەورەى ئازادى و ئازادىخووزى بەكردەوہى تۆماركرد كە لە ميژووى نزيك بە 15 سالەى رابردووى كوردستاندا بيويەنەيە.

بۆيە ئيمە ئیستا بەو سەرمايە لە وانەو تاقىكردنەوہەكانى ئەم كەمپەينە، وە بەو ماتريالە ئينسانى و ريكخراوہى كە لە كۆمیتەى سەرپەرشتىكارو كۆمیتەى وولاتەكاندا ھەيە، چارەنووسى ئەم كەمپەينە بە ئاقارى گۆرىنى بە ريكخراويكى فراوانى جەماوہرى و كۆمەلایەتى وسەرپەرھەتو، كە ئامانجى بەرگرى لە ئازادى سياسى و بيرووا و چاپەمەنى و بلاوكردنەوہ رادەربرين و ريكخراووبون..... پوبەپووين، و ھيوادارم لەو ئەركە پربەھاو زۆر پيوستەدا وەكو ھەميشە بەرەى پیشكەوتخووزى كوردستان، لەھەر شوينىك ھەن، لەگەل ئيمەو كۆمیتەى وولاتەكاندا، دەست بەكار بن.

لەكۆتاييدا سوپاسى ھەريەك لەو بەرپۆزانە دەكەم ، بپيار بوو كاك ريبوار عارفيش بەشدار بىت ، بەلام نەمانتوانى دەستمان پىتى بگات لە ئیستادا، پىم وايە كاك عەبدوللا مەحمود بەشى ئەويشى وەلامداوہتەوہ.